

5.6. Pel que fa al professorat

El professorat és una part molt important en tot aquest procés, per tant cal que s'hi senti implicat. És per això que cal fer-ho de manera gradual per tal d'anar incorporant de manera progressiva tot el claustre.

És evident que hi ha dins un claustre una gran diversitat a l'hora d'entendre i percebre el tema de la llengua.

Així, cal encetar algun debat al centre sobre el tema de la llengua vehicular de l'ensenyament a Catalunya en concret i sobre la pluralitat cultural i lingüística en general.

Pel que fa aquest aspectes, caldria apropar el professorat a aquestes qüestions. Cal parlar-ne obertament. En tots els claustres hi ha persones persistents i resistents a canviar unes rutines lingüístiques. És per això que s'hauria de propiciar aquest apropament.

Per tant, tot esperant un canvi necessari en la formació inicial en aquest aspecte, i en d'altres que no vénen als cas, és important de:

1r Fer algunes sessions informatives i formatives sobre el tema de la llengua al claustre per part de sociolingüistes o persones amb autoritat sobre el tema que aportin arguments per a ajudar a comprendre el paper i la responsabilitat que tenen com a docents. Fer aflorar el tema i poder-ne parlar.

2n Hi ha part de professorat que pot necessitar diferents tipus d'ajut. Per tant, cal oferir cursos per a cada tipologia de necessitats que poden ser:

- Llenguatge específic
- Expressió oral: fluïdesa
- Expressió escrita
-

5.6.1. Parelles lingüístiques per al professorat :

- Aportar aquesta possibilitat ja sigui dins del centre, entre diferents centres de la zona....

5.7. Fases del Procés

Fases d'un procés que s'ha d'anar construint, avaluant, reconduint per arribar a anar assolint els objectius de manera gradual.

Dins un enfocament proper a la recerca en l'acció amb l'objectiu de la transformació de la pràctica docent i la seva comprensió.

- Plantejament d'un pla com una acció estratègica susceptible de millorar una situació.
- Procediment en espiral que inclou: planificar, actuar, observar, reflexionar i amb totes aquestes dades interrelacionades sistemàticament i autocríticament.
- Implicació dels responsables en la pràctica amb possible aplicació de manera gradual.

1. Anàlisi de la realitat
2. Recollida de dades i conceptualització del problema
3. Programes per a planificar l'acció
4. Execució de programes
5. Recollida de dades per a avaluar el procés i el canvi
6. Tornada al punt 1

APLICACIÓ D'AQUEST PROCÉS AL CENTRE

Dates	Actuació
Fi curs 2003--04	Presentació Projecte 1r ESO al claustre i formació equip docent.
Inici curs 2004-05	Aplicació Pla 1r ESO.
2n trimestre	Procés d'avaluació del cursos terminals que permeti establir comparacions. Aquesta avaluació es farà a cursos terminals: 4t ESO i 2n batxillerat 2n d'ESO (promoció inici curs 2002-03) que no forma part del pla Instruments: enquesta i entrevista en grup
3r trimestre	Avaluació 1r ESO. Veure les expectatives que tenien des de primària i la realitat en què s'han trobat. Establir comparació i avaluar la validesa del projecte.

Instruments:

- Enquesta i entrevista en grup

Avaluació:

- Equip Docent
- Establir comparació.
- Conclusions.
- Valorar i considerar la validesa del pla

Presentació resultats:

- Equip directiu
- Comissió Lingüística
- Claustre
- Alumnat
- AMPA
- PND
- ...

Aquest procés per qüestions òbvies pot ser molt diferent i més curt i fàcil en uns centres amb una pràctica docent rutinitzada que amb centres on hi ha una major comprensibilitat de la situació sociolingüística.

5.8. Activitats al centres

5.8.1. Elaboració d'una campanya de centre per a promoure l'ús del català.

Aquesta proposta pot tenir dues vessants:

1r. Sensibilitzar l'alumnat pel tema .

2n. Propiciar la creativitat a l'hora de donar idees i sentir-se part integrant en la qüestió de la llengua

Podria ser un treball interdisciplinari entre diferents matèries per exemple Educació Visual i Plàstica i Llengua catalana.

Es podria estendre la idea als centres de la zona. I fer que algunes institucions locals hi col·laboressin: ajuntament, Consorci....

5.8.2. Propiciar algunes activitats o algun tipus de trobada amb centres on la realitat demolingüística és favorable a l'ús del català.

És important d'apropar aquests nois i noies amb joves d'altres centres on hi hagi una realitat demolingüística amb una major proporció de persones catalanòfones.

Fora interessant de poder organitzar alguna tipus d'activitat, d'una zona més àmplia, on els joves entrin en contacte amb una realitat diferent, que també existeix.

5.9. Batxillerat i les pràctiques d'empresa.

La majoria d'empreses on l'alumnat fa pràctiques no tenen o no expliciten d'incloure dins els convenis amb el centre la necessitat de la competència oral dels nois i noies. És important fer una tasca de sensibilització a les empreses per tal que incloguin la competència oral com un requisit per a la practica laboral.

I per altra banda, tant l'administració com els centres docents estableixin acords i potenciïn, i estimulin avançar en aquesta línia.

5.10. Els estudiant i els mitjans de comunicació

Cal donar entrada als mitjans de comunicació per sortir de l'aula. És important aprofitar les múltiples possibilitats que ofereixen els mitjans de comunicació com una eina educativa i, alhora, de contacte amb una altra realitat, que pot ser engrescadora, i aportar beneficis per a tots.

5.10.1. Objectius

- Fer parlar els nois i noies. Ajudar a reconèixer-se en aquesta llengua. Els mitjans de comunicació sempre els atrauen i el fet de sentir-se i que tinguin audiència és motivador.
- Impulsar i Fomentar l'ús social de la llengua catalana en un entorn on les condicions demolingüístiques no són favorables.

- Propiciar el coneixement del món de la ràdio i la TV i la col·laboració i la participació en l'emissió del programa.
- Ajudar a conèixer l'entorn social i cultural.
- Possibilitar la presència i donar veu i protagonisme a l'alumnat, també als de nova incorporació. Fent-los participar tot incorporant qüestions pròpies de les seves cultures.
- Ampliar l'audiència de la ràdio i la TV en català per les expectatives que crea entre amics, famílies i coneguts dels nois i noies participants.
- Fer possible la interrelació entre el centre i l'entorn.
- Aportar valors: treball en equip, solidaritat, disciplina, responsabilitat...
- Posar l'alumnat fora de l'àmbit acadèmic, del context escolar.

5.10.2. Els IES a la ràdio

Programa: Concurs-magazine

Participants: Estudiants d'ESO dels instituts d'una mateixa població, per equips. Es pot ampliar a altres poblacions del Baix Llobregat.

Destinatari: Equips d'instituts d'Educació Secundària d'una mateixa població /diverses poblacions.

Mitjà: Ràdio(s) local(s)

Periodicitat: 1 programa setmanal (cal veure quina ha de ser la durada- 1 hora aproximadament?- en directe/gravat ?. Repeticions en horaris diferents.

Dates: S'han de determinar. Hauria de ser tot el curs. . Es podria començar a mitjans del primer trimestre, o iniciar-lo al 2n trimestre.

Conductor del programa: Un estudiant en pràctiques de periodisme amb la col·laboració d'alumnes (1 per centre). Aquests alumnes han d'anar canviant.

Contingut del programa:

- a) Formular preguntes sobre temes: d'interculturalitat, esports, societat, música.
- b) magazine: entrevistes, música. Notícies.

Entrevistes: Presencials, per telèfon...

Premis: Cal trobar esponsorització: ajuntaments, institucions, empreses que s'anuncien en català...

La Final: En cas de ser diverses poblacions que fessin el mateix programa es podria organitzar un acte a final de curs.

En cada programa hi participen dos grups d'alumnes de centres diferents. Si es veu adequat hi pot haver un grup de suport per ajudar a l'hora de respondre preguntes més difícils. En cas que no es responguin totes les preguntes es pot donar, si es creu convenient, pas al públic en general a través del telèfon.

Per tal de saber les possibilitats d'aquest tipus de proposta, he tingut diferents entrevistes amb els directors i responsables d'emissores del Baix Llobregat. Ràdio Sant Andreu, Ràdio Molins de Rei i Ràdio Esplugues.

Si hi ha el suport del Departament d'Ensenyament i les condicions necessàries estarien interessats a incloure un tipus de programa d'alumnes i per a alumnes d'ESO a les seves programacions. Per a portar-ho a terme cal disposar d'un equip interdisciplinari tècnico-educatiu i establir una coordinació.

Organització: grup interdisciplinari: professorat, locutor, tècnic, alumnes. Una o persones coordinadores.

5.10.3. Els IES a la Televisió

Si sentir-se a través de la ràdio pot ser motivador, el fet de sortir a la TV comporta valors afegits. Així un tipus de concurs com el proposat per a la ràdio, aprofitant tots els recursos que comporta la televisió, seria una proposta més motivadora, encara, per a aquest nois i noies.

Programa: Concurs

Participants: Estudiants d'ESO dels instituts de diferents poblacions. Dos equips de 4 joves i un equip de suport per a cada grup. Pot haver-hi un grup per centre que fa una prova (simultània) fora del plató.

Destinatari: Alumnat d'Instituts d'Educació Secundària de poblacions del Baix Llobregat. Públic en general.

Mitjà: Televisió "Esplugues TV" (Llobregat televisió)

Periodicitat: 1 programa setmanal. 45 minuts.

Dates: S'han de determinar. Hauria de ser tot el curs. Es podria començar al mes d'octubre fins a final de curs.

Conductor del programa: A determinar

Estructura del programa:

L'estructura del programa s'ha de determinar: hi ha d'haver preguntes sobre temes:

- interculturalitat
- cultura i arts
- música
- esports, espectacles, actualitat
- coneixement del país (geografia, història, llengua...)
- ciència
- literatura
- temes locals
- ...

Cal aprofitar tots els recursos que ofereix la TV

El mecanisme s'ha de determinar.

Premis: cal trobar esponsorització: ajuntaments, institucions, empreses que s'anuncien en català...

La Final: Acte final on es doni el premi al centre guanyador.

En cada programa hi participen dos grups d'alumnes de centres diferents. Cada grup disposa d'un altre grup de suport dins el plató. Un grup per centre pot fer una prova externa.

Per tal de saber les possibilitats d'aquest tipus de proposta, he tingut entrevistes amb el Director d'Esplugues TV. Veu interessant i factible endegar un programa de joves i per a joves al Baix Llobregat. A més a més, hi ha el precedent d'un programa que es va emetre durant dos cursos ara fa 14 anys, i que va tenir un gran èxit.

Un altre precedent interessant és un programa similar a la TV de les illes Balears.

Si hi ha els suport del Departament d'Ensenyament i les condicions necessàries estarien interessats a incloure un tipus de programa d'alumnes i per a alumnes d'ESO a les seves programacions. Per a portar-ho a terme cal disposar d'un equip interdisciplinari tècnico-educatiu i establir una coordinació.

Organització: grup interdisciplinari: equip docent, equip tècnic, presentador, equip de producció: coordinació del programa (docent i tècnica)

Material: Material propi del concurs

Transport: Assegurar transport per a l'alumnat d'altres poblacions.

5.11.El món del teatre

El teatre sempre ha estat present d'una manera o altra, en major o menor grau a l'educació, sovint i amb més o menys encert en triar les obres. Són espectadors, a vegades intèrprets d'obres d'altri o fins i tot dels seus propis textos.

El teatre és una eina que obre camins als grans i petits temes de la condició humana. És una eina que pot tenir múltiples aplicacions. Així el taller de teatre és una proposta que permet aglutinar, reflexió, creació col·lectiva, interpretació i alhora treballar sobre les percepcions, emocions, representacions que els joves tenen sobre la realitat sociolingüística i cultural de Catalunya. I que a través del meu treball de camp des d'un enfocament qualitatiu he detectat tota una problemàtica que cal afrontar de manera oberta, clara i amb creativitat.

Per a elaborar aquesta proposta vaig tenir algunes entrevistes amb dirigents de l'Institut del Teatre per tal d'exposar-los les meves idees i poder contactar amb persones de teatre, però lligades i interessades amb el camp educatiu. A través de l'Institut del Teatre vaig poder conèixer Francec Cerró, persona amb experiència en el món teatral, televisió, i educatiu, que pot aportar aquesta doble vessant des d'un enfocament innovador i creatiu.

Aquest enfocament a través del teatre pretén aportar una necessària i en aquest cas innovadora via de debat al voltant del medi i el contacte de llengües en general i de la llengua catalana en particular.

Aquest és un tema que és latent i patent, però que sol ser percebut com un conflicte sense arguments ni d'una banda ni de l'altra. Així cal fer aflorar els pensaments, les creences, les percepcions que puguin obrir nous horitzons de cara a la complexa i nova realitat social de Catalunya.

Així la creació d'un nou sistema que permeti integrar dins la realitat sociolingüística i cultural catalana a tot un col·lectiu de joves que per motius demolingüístics, educatius, socials... se'ls ha creat una barrera natural d'accés a la llengua. El teatre des d'aquesta nova perspectiva pot ser una eina que actuï alhora com a catalitzador d'aquesta problemàtica i alhora com a possible camí de reflexió i canvi.

El taller multidisciplinari de teatre és concebut com un vehicle amb el qual el grup de nois i noies protagonistes d'aquest projecte, puguin potenciar el seu gust i interès per matèries afins a la realitat sociolingüística catalana, així com ajudar a conèixer i apropar-se a la cultura catalana.

La immersió de la llengua està pensada com un procés gradual i progressiu, seguint un sistema d'espiral on els nois i noies puguin partir de la seva realitat més propera per tal d'anar elaborant, a poc a poc, un procediment de creació pròpia i col·lectiva, tot potenciant l'interès per la creació artística. En tot aquest procés les actituds, percepcions, creences i dificultats en el camp sociolingüístic català esdevindran un factor clau.

Així la realització d'un taller de teatre en zones on la realitat demolingüística no és favorable a l'ús del català voldria accomplir els següents:

5.11.1. Objectius

- A través del text teatral fer que l'alumne es reconegui en la llengua catalana.
- Potenciar el gust per al teatre amb tot el que comporta: escriptura dramàtica, interpretació i creació col·lectiva.
- Pot ser un camp obert per a nois i noies per a uns estudis futurs
- Expectatives per a la difusió pública de la creació col·lectiva elaborada pels estudiants.
- Repercussió de l'entorn: centre, companys/es, famílies, ...
- Contribuir a la normalitat a la llengua catalana dins i fora del marc educatiu.
- Debatre i reflexionar a partir de la creació col·lectiva sobre la seva realitat sociolingüística i cultural de Catalunya.

5.11.2. Enfocament metodològic

Totes aquestes propostes s'haurien d'emmarcar en un enfocament de recerca-acció, ja que del desenvolupament i l'obtenció de resultats reeixits en pot dependre poder-se estendre i arribar a servir de base per a noves propostes dins aquesta línia iniciada.

Així la voluntat general de totes les propostes conté:

- Plantejament del projecte com una acció estratègica susceptible de millorar una realitat
- Procediment en espiral que inclogui: planificar, actuar, observar i reflexionar, avaluar...
- Implicació dels responsables en la pràctica, amb possible ampliació de manera gradual
- Transformació de la pràctica educativosocial i la seva comprensió
- Incidència en la formació i canvi de les actituds en persones i grups.
- Acostar-se a la realitat i vincular coneixement i transformació

5.12. Pel que fa al PND

Cal tenir en compte la importància del persona no docent al centre. Hi ha una interacció força general amb l'alumnat. És per això que el seu paper per a la tasca que ens ocupa també és important.

Cal fer, també, un apropament al tema, i igualment que amb el professorat, atendre les seves sol·licituds en matèria lingüística.

5.13. Pel que fa a les activitat extrascolar i complementàries

En aquest aspecte, cal que des de la direcció, coordinació del centre sigui un punt que es tingui sempre present i un requisit a explicitar.

5.14. Pel que fa a l'AMPA

Les AMPA de centres on la llengua d'interacció majoritària és el castellà, les persones que integren aquesta associació tenen el castellà com a llengua d'interacció.

Cal, també, fer una tasca de sensibilització a aquestes associacions. Són els pares i mares dels joves de l'institut. Generalment hi ha les persones més implicades al centre i les més participatives, és per això que cal encetar també una procés de reflexió i sensibilització del tema.

Es podria fer algun apropament al tema amb una sessió informativa i alhora d'experiència vital de persones de l'associació "Veu Pròpia".

Establir contactes amb la FAPAC.

5.15. Pel que fa als altres instituts de la zona

Compartir és necessari. Caldria establir contacte amb altres centres de la zona per tal de potenciar una col·laboració i compartir experiències.

5.16. Pel que fa a les institucions de la zona

És imprescindible que totes les institucions de la zona coordinin i treballin conjuntament per als objectius d'impulsar l'ús de la llengua. Així juntament amb els responsables de la delegació territorial en matèria lingüística, inspecció, coordinació LIC, assessors... i

- Ajuntament
- Consorci per a la Normalització
- Entitats de lleure i esplai
- Centres de Recursos
- ...

...facin actuacions conjuntes i coordinades. Hi ha la tendència a fer actuacions separades que són com compartiments estancs i que els esforços que es puguin haver esmerçat no són de bon tros proporcionals als beneficis produïts.

Així cal una nova manera d'enfocar la participació de les institucions en el marc docent, altrament es continuarà tal com estàvem. És a dir, malament.

6. ESTUDIS O CURSOS REALITZATS

Els estudis o cursos realitzats es pot dir que no són de caire ordinari i/o acadèmic. Els estudis formatius queden circumscrits a la immersió bibliogràfica del tema per una banda i per l'altra a les entrevistes, consells, orientacions i l'epistolari per missatgeria electrònica amb el Dr. Albert Bastardas i Boada, supervisor del treball.

Hi ha hagut, però tot un llarg camí que continua que he anat seguint al llarg de l'elaboració del projecte que ha estat a part de formatiu, informatiu. L'he anomenat "metaprojecte"

Aquest metaprojecte ha consistit per una banda a establir tota mena de contactes relacionats amb el tema.

D'aquests contactes els separo en diferents :

1. Entrar a formar part del Grup Català de Sociolingüística.

- Participar a la "Comissió d'ús interpersonal"
- Participar a l'organització de les properes "Jornades de Llengua i ensenyament"
- Participació actes promoguts pel GCS

2. Contactes amb associacions, grups i persones amb les quals a part de tenir informació sobre les activitats de primera mà, podia compartir l'interès i la preocupació pel tema:

- Associació- 31 de les Illes Balears
- Marató de Teatre a Alcudi
- Veu Pròpia
- Experiència teatral del IES P. Picasso de Nou Barris amb Lluïsa Casas
- Movibaix
- Fundació Catalana d'Esplais
- FAPAC

3. Assistència a conferències, jornades, debats relacionats amb el tema:

- Conferències organitzades per l'IEC
- Simposi Llengua i dret
- Conferències sobre el tema a la UB
- Participació Jornades SEDEC

4. Contactes específics per a veure la viabilitat d'algunes propostes:

- Institut del Teatre:
- Ràdios locals
 - Ràdio Molins de Rei
 - Radio Esplugues
 - Ràdio Sant Andreu de la Barca
- TV.
 - Esplugues TV
 - Flaix TV.

5. Entrevistes amb gent jove diversa per copsar opinions sobre el tema des de diferents òptiques

7. CONCLUSIONS

"Molt probablement caldran canvis en la configuració de les activitats lingüístiques escolars que alhora facin possible la consolidació dels procés de normalització del català, el canvi de les normes d'ús restrictives, i la poliglòtització de la població, en el marc d'una societat cada dia més plural i interrelacionada internacionalment. La tasca no és fàcil però el repte és important".

Albert Bastardas

Aquest estudi partia del convenciment, subjectiu, que l'entrada a l'institut (a certs instituts, i de determinades zones) representa un retrocés important en l'ús de la llengua catalana i no facilita la consolidació de la competència oral i la col.loquialització d'aquesta llengua en un procés iniciat a l'escola primària.

A partir dels resultats d'un treball de camp multimetodològic és a dir des d'un enfocament quantitatiu i qualitatiu, s'ha pogut demostrar que aquest supòsit prenia validesa. I tot i ser un treball modest i amb una mostra molt petita, sí que pot ser representativa, però, d'una tipologia de centres amb una problemàtica semblant.

Així, de manera general es constata una discontinuïtat important de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'interacció als centres públics de secundària en relació a l'escola primària. Per tant, la llengua amb què havien iniciat l'escolarització no té els mateixos usos ni funcions que tenia a l'escola. I, a més a més, cal tenir en compte que, actualment, l'edat d'entrada a l'educació secundària es fa quan encara no han deixat la infantesa.

Així, en acabar els estudis de secundària l'alumnat dels centres ubicats al cinturó industrial de Barcelona no assoleix les competències de la llengua oral i consegüentment la seva col.loquialització. Competències marcades per la normativa vigent.

És evident que l'entorn hi juga un paper important. Però, precisament, en aquest entorn és on el paper de la institució educativa és cabdal per a la transmissió de la llengua per als nois i noies que no l'han tinguda com a llengua inicial. Així el centre de secundària ha de ser l'element compensatori i equitatiu per a aquests nois i noies que no han rebut la llengua catalana per transmissió generacional.

Sembla ser que, fins ara, la llengua de la docència als instituts públics, amb la connivència de l'administració educativa, ha estat en mans de la figura del docent. Per consegüent els PEC, els equips directius, ni l'administració competent s'han atorgat les competències que haurien hagut d'exercir.

Aquests nois i noies que s'incorporen a l'educació secundària han estat de manera majoritària escolaritzats en català fruit de l'anomenada "immersió lingüística". I per tant, amb algunes diferències, la llengua vehicular i de la interacció mestre-alumne ha estat en català.

Si la llengua vehicular a l'escola primària és el català, la llengua de l'ús interpersonal amb els mestres fora de l'aula tendeix al manteniment del català. Pel que fa a l'alumnat de secundària, segons les dades, s'observa, també, aquesta tendència a mantenir fora de l'aula en l'ús interpersonal amb el professor/a la llengua en què imparteix l'assignatura. En aquests usos és evident que no hi entren els usos entre iguals. Ni els de l'hora de pati.

Efectivament, assegurar un canvi de praxis en la docència, amb tot el que això comporta, pot ser un punt inicial d'inflexió que obri una nova via.

No és l'objectiu del treball cercar les causes per les quals s'ha arribat a aquesta situació, àmpliament confirmada. Es pretén aportar propostes possibilistes per a ajudar a canviar els usos lingüístics als centre educatius i fer que el català ocupi el lloc que li pertoca com a llengua vehicular de coneixements i d'interacció als instituts.

És necessari i urgent iniciar el procés que ha de conduir a canviar l'actual situació. I aquest procés comporta actuar en diferents àmbits:

- a) administració educativa. Comunitat educativa:
 - a) equip directiu
 - b) professorat
 - c) alumnat
 - d) PND
 - e) AMPA
 - f) activitats complementàries i extraescolars.

Pel que fa a l'àmbit no acadèmic cal la participació coordinada de:

- a) administració educativa
- b) ajuntaments
- b) Consorci Norma Normalització lingüística
- c) Centres de Recursos
- d) Centres d'esplai
- e) associacions locals
- f) mitjans de comunicació, ràdio TV
- f) món cultural: teatre ...obrir el centre a nous àmbits.

La institució educativa no és un espai aïllat del món en què vivim, sinó que és un microcosmos on es reflecteix la complexa realitat. I dic complexa, per qüestions òbvies: el fenomen de les noves migracions, la globalització... Així la complexitat de la problemàtica comporta complexitat en les propostes i les accions. I cal iniciar un procés que de manera gradual i a partir de les fases que comporta la recerca-acció anar avaluant i reconduint el camí que ha de possibilitar el canvi.

Els canvis no es porten a terme sense les persones i sense el convenciment i la implicació en el nou procés que s'inicia. Així cal, també, iniciar un procés encaminat a la reflexió, ja

que no es pot separar la ment del context i l'acció, per tant cal fer aflorar les creences, percepcions i donar arguments per a legitimar aquest canvi.

Les dades qualitatives aporten informacions dels joves en temes força diversos on afloren percepcions, sentiments, opinions que seria bo de poder aflorar i tractar de manera oberta. Per tant, cal també, afrontar nous reptes i cercar camins innovadors que condueixin a un major enteniment de la pluralitat i diversitat lingüística, el fenomen de les migracions, la llengua receptora d'aquestes noves migracions, el respecte per l'alteritat, per apuntar-ne, només alguns.

Cal, també, en tot aquest camí tenir en compte, com ja s'ha dit, que tot canvi, implica un procés i aquest procés no es pot deslligar dels aspectes psico.sòcio-culturals que conformen l'esser humà, per tant s'imposen nous discursos, arguments i empatia.

Així si es creu en una acció processual, cal començar per la base. I en aquest cas l'inici d'aquest canvi s'ha de focalitzar a l'alumnat de primària que s'incorpora a l'institut. I òbviament per l'equip docent d'aquest nivell. És aquí on comença el procés de canvi en el marc del centre com a punt de partida.

I per acabar, reprenent la hipòtesi de la qual partia referida a la pràctica docent, és un bon moment d'aplicar aquest primer pas. Aquest nens i nenes, que són els futurs nois i noies de l'ESO i una part ho serà de batxillerat, en acabar la promoció tindran l'última paraula.

8. BIBLIOGRAFIA

ARENY, M. Dolors (1999). *Avaluar per construir. Eines de diagnosi i d'intervenció en la situació sociolingüística de l'escola*. Barcelona: Eumo/Associació de mestres Rosa Sensat

ARENY, M.D.; ENRECH, A.; JOSÉ, M.I. (1996). "Fem-los parlar!" III Congrés Europeu d'Immersió. Publicat a: *Els programes d'immersió: una Perspectiva Europea*. Barcelona: Universitat de Barcelona. pp. 193.201

AUBARELL, G; NICOLAU, A; ROS, A. (coord.) (2004). *Immigració i qüestió nacional*. Barcelona: Mediterrània.

BASTARDAS, Albert (1985). *La bilingüització de la segona generació immigrant. Realitat i factors a Vilafranca del Penedès*. Barcelona: La Magrana

BASTARDAS, Albert (1986). *Llengua i immigració. La segona generació immigrant a la Catalunya no-metropolitana*. Barcelona: La Magrana.

BASTARDAS, Albert (1991). *Fer el futur*. Barcelona: Empúries.

BASTARDAS, Albert (1996). *Ecologia de les llengües (medi, contacte i dinàmica sociolingüística)*. Barcelona: Proa.

BASTARDAS, Albert (1997a). "Escola i comportaments lingüístics des de l'ecologia de les llengües: el cas català": *Escola Catalana*, 340 pp.6-10.

BASTARDAS, Albert (1997b). "L'escola i els usos lingüístics no formals: problemàtica i possibilitats d'intervenció": (IV Jornada de formació i d'intercanvi). Departament d'Ensenyament. Direcció General d'Ordenació Educativa.

BASTARDAS, Albert (1999a). "Normalització lingüística: 'Back to the future'", *Tot esperant el 2000*: (suplement del diari Avui), 23-4-99 pp.30-31.

BASTARDAS, Albert (1999b). "Comunicacions institucionalitzades i comunicacions individualitzades: la complexitat de l'ús social de les llengües" *.Informe per a la Catalunya dels 2000*: Mediterrània. pp.747-750

BASTARDAS, Albert (1999c). "Les relacions entre política lingüística i comportament lingüístic: apunts dels casos del francès al Canadà a fora de Quebec. *Revista de Llengua i dret*, 31.

BASTARDAS, Albert (2000). "De la "normalització" a la "diversitat lingüística: Cap a un enfocament global del contacte de llengües". *Revista de Llengua i Dret*, 34 pp. 151-165.

BASTARDAS, Albert (2002a) "Llengua i noves migracions: Les experiències canadenques i la situació a Catalunya". *Revista de llengua i dret*, 37 pp. 153.188.

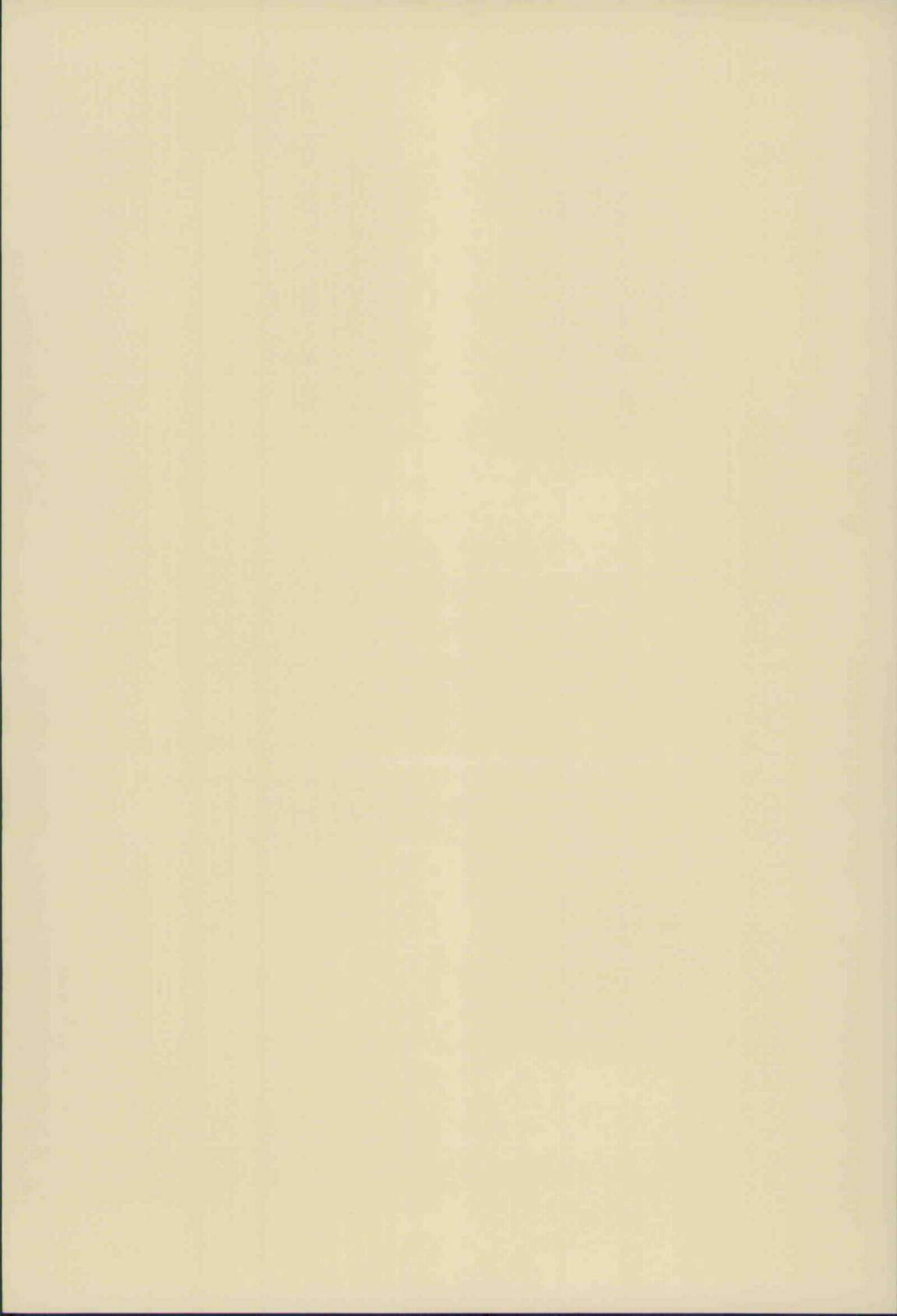
BASTARDAS, Albert (2002b). "Política lingüística mundial a l'era de la globalització: diversitat i intercomunicació des de la perspectiva de la 'complexitat': *Revista de Sociolingüística*. <http://cultura.gencat.net/llengcat/noves>.

BASTARDAS, Albert (2002c). "School language and demosociolinguistic context children and young in Canada outside of Quebec: a warning for the catalan situation" *Revista de Socioilingüística*: <http://cultura.gencat.net/llengcat/noves>.

- BASTARDAS, Albert (2003a). "La societat civil té la paraula". *Escola Catalana*, 399 pp.45-48
- BASTARDAS, Albert (2003b) "Ecodinámica sociolingüística: Comparaciones y analogías entre la diversidad lingüística y la diversidad biológica", *Revista de Llengua i Dret*, 39, pp. 119-145.
- BASTARDAS, Albert (ed.) (2004). *Diversitats. Llengües, espècies i ecologies*. Barcelona: Empúries
- BAULENAS, Lluís-Anton (2004). *El català no morirà*. Barcelona: Ed. 62.
- BERGER, Peter – LUCKMANN, Thomas. *La construcció social de la realitat*. Un tractat de sociologia del coneixement. Barcelona: Herder 1996
- BERRIO, Albert (Contrastant). (2004). *Contra el liberalisme i el cofoisme lingüístics*. (Els discursos públics sobre la llengua a Catalunya en el període 1996-2002). València: Contextos 3 i 4.
- BLUMER, Herbert (1981). *El interaccionismo simbólico*. Barcelona: Hora.
- BOIX, Emili (1993) *Triar no és trair*. Barcelona: Ed 62 .
- BRANCHADELL, Albert (1996). *La normalitat improbable*. Barcelona: Empúries.
- BRANCHADELL, Albert (1997). *Liberalisme i normalització lingüística*. Barcelona: Empúries.
- CALLEJO, Javier. (2001). *El grupo de discusión: introducción a una pràctica de investigació*. Barcelona: Ariel
- CATAC. (1997) "El català a l'ensenyament secundari" Barcelona: USTEC Contextos 3 i 4. València, 1998
- DELORS. J. (1996) *Educació: hi ha un tresor amagat a dins*. Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya.
- GONZÁLEZ-AGÀPITO, J. (ed.) (2003). *Llengua i ensenyament. Aportacions per a un debat*. Barcelona: IEC. Fundació JAUME I.
- JOAN I MARÍ, Bernat (1998). *Un espai per a una llengua*. València: Contextos 3 i 4.
- JUNYENT, Carme (1992). *Vida i mort de les llengües*. Barcelona: Empúries.
- JUNYENT, M. Carme. (1999). "El català: una llengua en perill d'extinció?". *Revista d'Igualada*: <http://www.revistaigualada.com/revista1/catala.htm>.
- JUNYENT, Carme; UNAMUNO, V. (eds.) (2002a). *El català: mirades al futur*. Barcelona: EUB-Octaedro.
- JUNYENT, C. (2002b). "El concepte de diversitat" . *El dret a la diversitat lingüística* . Barcelona: Mediterrània. Pp13-19.
- MORIN, Edgar (2001) . *Tenir el cap clar*. Barcelona: La Campana

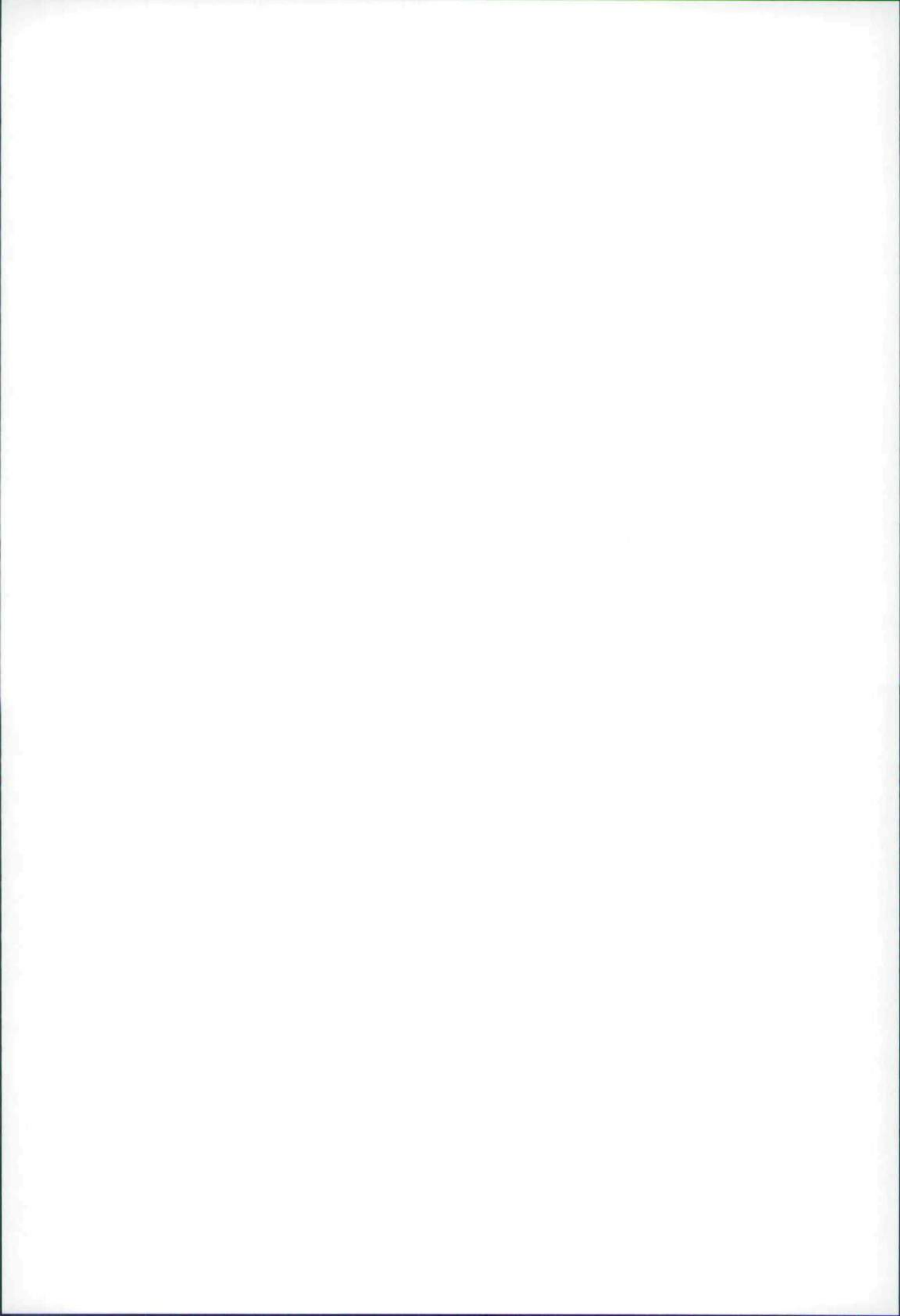
- MORIN, Edgar (2001). *Introducción al pensamiento complejo*. Barcelona: Geidsa,
- PRADILLA, M.A. (2003) "La llengua catalana a Catalunya: un futur incert". *L'espill* pp. 135-142.
- PRATS, J. (ed) (2002). *La secundària a examen*. Barcelona: Proa
- PUJOL I PONS, Esteve (2004). *Eduquem persones*. Barcelona: Mediterrània
- PUJOLAR, Joan. (1997) . *De què vas, tio?* Barcelona: Empúries.
- RUIZ OLABUÉNAGA, J. Ignacio.(2003). *Metodología de la investigación cualitativa*. Bilbao: Universidad de Deusto.
- SOLÀ, Joan (2003). *Ensenyar la llengua*: Empúries.
- SUBIRATS, Joan (coord.) (2003) *Quina participació per a quina societat?* Barcelona: FAPAC, UAB.
- Treballs de Sociolingüística Catalana, 17* (2003) "L'ús oral del català. Dades, reflexions i propostes". Benicarló: Onada
- TUSON, Jesús (2004). *Patrimoni natural* . Barcelona: Empúries.
- VILA I MORENO, X. (2000). "Les polítiques lingüístiques als sistemes educatius dels territoris de llengua catalana", *Revista de Llengua i dret*, 34, pp. 169-207
- VILA I MORENO X, (2004). "El model lingüístic escolar a Catalunya: balanç i reptes", *Llengua, Societat i Comunicació* 1, I-IV <http://www.ub.edu/cusc>
- VILA I MORENO, X.(2004) "Hem guanyat l'escola però hem perdut el pati?" Els usos lingüístics a les escoles catalanes", *Llengua, Societat i Comunicació* 1, 8-15 <http://www.ub.edu/cusc>
- VILA, I. (1995) *El català i el castellà en el sistema educatiu de Catalunya*, Barcelona: Horsori

ANNEXOS

9. ANNEXOS

- 9.1 Annex 1: Transcripció entrevistes alumnat**
- 9.2 Annex 2: Graella entrevistes**
- 9.3 Annex 3: Models enquesta**

9.1. ANNEX 1

TRANSCRIPCIÓ DE LES ENTREVISTES

IES JOANOT MARTORELL

4t ESO

Esplugues de Llobregat

Marta, Eric, Jose, Jordi, Xavi, Glòria,

Qüestió inicial:

"Es diu que vosaltres, els nois i noies que ara esteu estudiant, sou la generació que té més coneixement de la llengua catalana. La majoria dels que heu nascut aquí a Catalunya heu tingut i teniu una escolarització en català, teniu un bon coneixement de la llengua: comprensió lectora, oral, expressió escrita, en canvi tot aquest coneixement no es tradueix en l'ús de la llengua, és a dir el català no s'usa com a llengua de comunicació com s'hauria d'esperar. Què en penseu? Com ho veieu? Per què deu passar?"

Marta: Jo crec que això passa perquè els catalans com que no som un estat i som una regió autònoma no troben important la llengua catalana (veus) continuo parlant? Doncs, com deia, com que no som un estat som una autonomia, trobem que el català és un idioma que no ens fa servei, sabent el castellà ja és bàsic per anar per tot arreu. I joestic en contra de tot això.

EL CATALÀ NO FA SERVEI ACABA DE DIR AQUESTA NOIA. ES POT VIURE EN CASTELLÀ I NO EN CATALÀ...

Jose: A ver aquí la gente habla castellano porque como desde pequeños sus padres les han hablado en castellano es lo más normal. No sé. Jo, es que aquí casi todos los padres son de fuera, entonces hablan castellano.

Marta: Es poden ficar anècdotes? (...) joestic en contra. Jo sóc de família catalana, catalanoparlant, i quan vaig vindre aquí (a l'institut) em vaig intentar integrar, per ser educada davant de la gent de fora... llavors jo vaig intentar adaptar-me a la situació parlant en castellà. I jo venia d'una escola d'aquestes actives catalanes que mai havia parlat castellà i quan parlava castellà se me'n reien perquè tenia accent català, que m'encanta el meu accent català. Encara que diguis l'excusa de la família castellana i castellanoparlant... Jo no dic per la gent que ve de fora, però per la gent que ha nascut aquí, una mica doncs...

Eric: Cadascú parla l'idioma que vol i que li ve més còmode. Si tu et relaciones amb gent que parla el castellà, doncs parlaràs més en castellà que si et relaciones amb gent que parla més el català. Com vingui millor.

ALTRES OPINIONS ?

SOBRE EL RESPECTE... ÉS IGUAL EL D'AQUESTA NOIA QUE EL D'AQUEST NOI?
ÉS IGUALITARI?

Jose: Yo si voy a un sitio y me hablan catalán, para mi no es una falta de respeto.

Marta. Hi ha molta gent que pensa així, però també hi ha altra gent que quan tu vols portar una conversa en català, al final has d'acabar cedint i parlar en castellà. O risites o no s'entenen i es mofen de la teva llengua i et fa sentir molt malament.

QUÈ OPINEU D'AIXÒ? HI HA ALGUNA ALTRA PERSONA... HI HA ALGÚ QUE PER HAVER PARLAT EN CASTELLÀ LI HAGIN FET UNA MALA REBUDA O SE N'HAGIN RIGUT

(...)

LES LLENGÜES SÓN TOTES RESPECTABLES I TENEN LA MATEIXA IMPORTÀNCIA I EL DRET A SOBREVIVRE? HI ESTARÍEU D'ACORD? ELLA HA DIT QUE ALGUNES SÓN MÉS NECESSÀRIES QUE ALTRES.

DIUEN QUE LES LLENGÜES MOREN. HI HA ESTUDIS FETS DE LLENGÜES AFRICANES QUÈ VOL DIR MORIR UNA LLENGUA? QUAN ES DEIXA D'UTILITZAR...

Marta: Serà una llengua morta, això del català.

QUINES ESTRATÈGIES PROPOSARÍEU...

Jose: Parlar més en català.

Marta: La base és que la gent no creï guetos entre ells, catalans amb catalans i castellans amb castellans, que hi hagués una diversitat.

HEU PARLAT DE GUETOS, IDEA QUE SUPOSO NO AGRADA A NINGÚ, I, A MÉS A MÉS, ARA ESTEM EN UN MOMENT D'INTERCULTURALITAT... ÉS UNA RIQUESA PER TOT HOM? ...CANVIAR DE LLENGUA PORTAR PROBLEMES D'IDENTITAT?

Jose: Perquè tanta preocupació! si es parla d'una llengua o altra quan hi ha molts més problemes...

Marta: . Doncs perquè aquesta llengua s'està extingint i no volem que es mori.

Jordi: Jo crec que és important aquest tema perquè no es perdi la llengua.

Jose: Que si tienes por ejemplo en mi pais se habla el castellano i aquí el catalán y si te quieres integrar tendrás que hablar catalán, pero tambien puedes mantener el castellano y las dos lenguas pueden convivir.

ESTARÍEU D'ACORD AMB AQUESTA POSICIÓ?

Marta: Hi ha gent que no sap conviure amb dues llengües. Jo sí que sé, per exemple sé parlar en català i castellà i si t'adreces a una persona castellana acaba imposant-se el castellà . Això no és convivència, això és una dictadura que t'imposa aquella llengua.

PER QUÈ LA GENT NO EL PARLA? COM ES DEU VEURE EL CATALÀ? HI HA ALGUN CONFLICTE? OBSERVO QUE HI HA CERTS RECELS ENTRE VOSALTRES....

(...)

Marta: Per exemple, jo com deia abans m'he tingut d'adaptar a expressar els meus sentiments en castellà i no ha sigut cap problema, al contrari he sabut una altra llengua.

Jose: Te expresas mucho mejor en la lengua materna.

Marta: Però mi lengua materna és catalán y cuando hablo contigo lo hago en castellano.

SEGONS AQUESTES OPINIONS HI HA MANCA DE VOLUNTAT PER PART DE LES

PERSONES QUE PARLEN CASTELLÀ? PER QUÈ DEU PASSAR AIXÒ ? AQUEST DESEQUILIBRI, SE'N SAP POC, NO SE'N VOL PARLAR?

Jordi: Jo crec que és per comoditat.

HI HA UNA PEL·LÍCULA ON HI HA UNA SEQÜÈNCIA QUE ES RELACIONA AMB EL TEMA QUE ESTEM TRACTANT. HEU VIST "LAS MUJERES DE VERDAD TIENEN CURVAS? (...)

UNA NOIA DE FAMÍLIA MEXICANA RESIDENT ALS EUA. A LA FAMÍLIA PARLEN ESPANYOL. ELLA, PERÒ HA NASCUT ALS EUA I HA ESTAT ESCOLARITZADA EN ANGLÈS. ÉS BILINGÜE. ÉS UNA ESTUDIANT BRILLANT I EL TUTOR VOL QUE VAGI A ESTUDIAR A UNA PRESTIGIOSA UNIVERSITAT DE NOVA YORK. ELS PARES NO VOLEN SEPARAR-SE DE LA FILLA. EL PROFESSOR TUTOR VA A CASA LA NOIA PER TAL DE CONVÈNCER ELS PARES. EN ENTRAR A CASA S'ADREÇA AL PARE I LA MARE EN ESPANYOL I EL PARE L'ATURA I LI DEMANA QUE ELS PARLI EN ANGLÈS QUE ELLS EL PARLEN, EL SABEN I VIUEN ALLÀ...PLEASE SPEAK IN ENGLISH...I ES POSEN A PARLAR EN ANGLÈS.

QUÈ EN PENSEU D'AQUESTA SITUACIÓ? ES POT TRASLLADAR AQUÍ?

Xavi: Aquí el 80 % de padres son castellanos i en tu casa estás acostumbrado a hablar en castellano i con tus amigos también, es lo mas normal hablar castellano.

ON HAS NASCUT?

Xavi: Yo aquí, pero mis padres son de Palencia.

I L'ESCOLA ON VAS ANAR ERA CATALANA?

Xavi: Sí.

AQUÍ, DONCS, LA SITUACIÓ DESCRITA DE LA PEL·LÍCULA SEMBLA QUE NO ES D'ONA GAIRE AQUÍ A CATALUNYA. POTSER PASSA UN COSA CONTRÀRIA I ÉS QUE ELS CATALANOPARLANTS CANVIEN DE LLENGUA... PER QUÈ DEU PASSAR?

Marta: La meua ideologia és d'esquerres i es pot ser català de dretes o esquerres. I no crec que s'hagin d'imposar les meves idees a l'altra gent(...) jo catalanoparlant, he sigut jo que he tingut que cedir, però, com he dit, per mi és perfecte, perquè ja sé dos idiomes.

ELLA ES DECLARA BILINGÜE. SEMBLA QUE HI HA GENT QUE NO HO VOL SER? UN MONOLINGÜISME? EN CATALÀ...

Jordi: Hi hauria un conflicte.

Marta: Jo vull dir una cosa. Això ja va passar per desgràcia amb una dictadura, amb el franquisme i ens van imposar el castellà, però si ho féssim a la inversa com que som minoria es trencaria aquesta llei, que tampoc estaria bé que la fessin.

EN CASTELLÀ?

(Hi ha persones que no contesten, però afirmen amb el cap).

Gloria: Si ocurriera eso de que obligaran a hablar sólo en castellano (...) cada cultura tiene su idioma. Si quieres el catalán pues aprendes el catalán y así poderse comunicar. Mantener el catalán i intentar aprender el idioma i convivir...

Jordi: Que el català és una llengua i si l'aprendes millor per tu, però això és una decisió individual.

QUÈ OPINEU... PASSEN ANYS ...TENIU FILLS, EN QUINA LLENGUA VOLDRÍEU QUE PARLESSIN I APRENGUESSIN ELS VOSTRES FILLS ?

Marta: Majoritàriament el castellà, però minoritàriament en català, per desgràcia!

AGRAÏMENTS

NOTA:

1. Aquesta entrevista (excepcionalment) es va fer amb un grup nombrós. El grup era molt poc receptiu i amb poques ganes de participar. Es detectava, però, un antagonisme i un recel amb dos grups amb percepcions molt diferents del tema de què es tractava.

2. La pregunta inicial és, amb algunes excepcions, la que es formulava a tots els grups.

IES BERNAT EL FERRER
4t ESO
Molins de Rei

Òscar, Damian, Sílvia, Maria, Victòria, Elena, Susana

Pregunta inicial:

HI HA DIFERÈNCIA ENTRE L'ESCOLA PRIMÀRIA I LA SECUNDÀRIA PEL QUE FA A LA LLENGUA EN QUÈ US IMPARTIEN LES MATÈRIES?

Sílvia: La diferència de l'escola a aquí... quasi bé ningú parlava en castellà i vaig arribar aquí i la majoria d'alumnes parlà en castellà entre ells. Hi ha un grup reduït que sí que parlem entre nosaltres en català. Jo, personalment, amb la majoria parlo castellà.

Elena: Jo a l'escola quasi sempre, els professors ens parlaven en català i això generava que si algú que era castellà, doncs intentava d'aprendre el català. En canvi, aquí hi ha molts professors ...la majoria que parlen en castellà, però jo igualment segueixo parlant en català.

Susana: Sí. Jo també a la primària tothom em parlava en català, perquè en castellà em costa molt expressar-me. I la gent que em parla en castellà i veig que no sap parlar gaire en català i li passa el que em passa a mi amb el castellà, pues li parlo en castellà...si li és més còmode...

Damian: Jo parlo castellà, hi ha molta gent que em parla català, a mi... l'entenc...

Òscar: Jo opino que a l'escola primària tots els professors, excepte el de castellà, ens parlaven en català i al venir aquí, a l'institut, vaig observar que hi havia molts alumnes que tots eren castellans i que alguns professors també donaven la matèria en castellà. I sí, és cert que a l'escola primària es fa servir més el català que a la secundària.

A QUÈ ATRIBUIU AQUEST FET? ÉS BO O DOLENT?

Victòria: A mi no em sembla bé, perquè estem a Catalunya i jo crec que la nostra llengua hauria de ser el català. O sigui, la llengua predominant en aquesta edat hauria de ser el català. I aquí, per lo menys, aquí a l'institut, la llengua predominant és el castellà. Potser entre professor i alumne hi ha alguns professors que fan parlar els alumnes en català. Però la majoria, encara que sigui una classe de català, molts parlen castellà a classe (...) ja que el nostre país (fa cometes amb el dits) té una llengua, s'hauria de respectar i parlar aquesta llengua.

Maria: Jo crec que el castellà també és bo que es parli, perquè a l'institut hi ha gent que no és d'aquí i potser li costa més entendre les explicacions en català, i si els hi donen en castellà doncs potser ho entenguin millor, però, també estaria bé que és parlés el català, perquè és una llengua bonica.

Elena: Jo crec que si els hi costa. També podrien fer l'esforç d'intentar parlar-lo, perquè si es tanquen i pensen no, no...com que em costa, que em parlin en castellà. Al final no sabran parlar en català. A mi això em passa amb el castellà. El castellà em costa molt. I jo a mi m'agrada intentar de parlar-lo, perquè sinó no en sabré.

Sílvia: Jo vull felicitar el meu company, el Damian, que em sembla genial això que fa, perquè molta gent que ve de fora no intenta parlar en català, es tanca en si mateix i diu que no! que el català és una llengua difícil. I jo m'enorgulleixo de tindre un alumne (sic) com ell que fa poc que ha arribat i parla el català quan pot i ho intenta o sigui...

Òscar: Això de que es parli més el castellà a secundària em penso que té part d'influència per mi la TV (...) et fas gran i pots començar a veure segons quins programes (...) Els dibuixos animats, quan eres petit, els veies sempre en català i llavors quan et fas gran comences a veure pel·lícules, i la majoria del cine és en castellà. (...) Els programes que mira la gent són potser més en castellà i la gent té més llibertat i potser en el món adult es fa servir més el castellà. I el català més en el món dels nens...

HEU PARLAT D'ESFORÇ PER APRENDRE UNA LLENGUA, QUE ÉS BO APRENDRE NOVES LLENGÜES. HI HA GENT QUE PENSA QUE SI CADA COP ES PARLA MÉS EN CASTELLÀ AIXÒ VA EN DETRIMENT DEL CATALÀ ...QUÈ OPINEU?

Sílvia: Jo el que no vull que aquí s'acabi com estan acabant al País Basc, que lo que és l'idioma d'allà ja quasi be no es parla. Parlen el castellà i quatre gats parlen l'idioma d'allà.

PARLEU DE PERILL PER UNA BANDA I DE L'ESFORÇ D'ALGUNES PERSONES DE FORA PER APRENDRE CATALÀ. TOTHOM TÉ AQUESTA ACTITUD A L'HORA D'APRENDRE CATALÀ, SI DECIDEIX VIURE A CATALAUNYA? LA GENT QUE NO TÉ AQUESTA ACTITUD A QUÈ ÉS DEGUT? HI HA MÉS ASPECTES QUE LA COMODITAT?

Victòria: Jo crec que la gent no s'esforça gaire i també tenen influència els pensaments de cadascú, perquè en aquesta edat es tenen moltes tonteries en el cap. I la gent... jo què sé, per exemple, els casos dels fatxes i tot això estan en aquestes coses i no volen veure que no té res a veure, que només és una llengua i que no són tonteries d'aquestes.

AIXÍ HI HA MOLTA INFLUÈNCIA DE LA MANERA DE PENSAR, LA IDEOLOGIA...EN UN ALTRE INSTITUT EM VAN PARLAR QUE HI HA UNA VIOLÈNCIA MORAL, EM VAN DIR, ENTRE GRUPS AMB UNS NOMS DETERMINATS, CREC QUE DEIEN PUNKIS, FATXES, AQUÍ TAMBÉ HA SORTIT... I QUE ELS ASSOCIAVEN AMB IDEOLOGIES I QUE ES CREAVEN MOLTES TENSIONS. QUÈ EN SABEU? I TAMBÉ ELS RELACIONAVEN AMB L'INTERES PER L'ESTUDI ...

Sílvia: Si és més o menys, però aquí no es diuen punkis. Els fatxes diuen als que són catalans "rufos", moltes vegades.

RUFOS?

Sílvia: catarrufos.

I ELS RUFOS, ALS CASTELLANS ELS DIUEN FATXES?

Sílvia: Feixistes.

PERÒ FEIXISTA IMPLICA UNA IDEOLOGIA...SEMBLA QUE HI HA UNA DICOTOMIA ELS ESPANYOLISTES...FATXES...PERÒ TOTS AQUESTS QUE DIEU SÓN GENT DE DRETES? I D' IDEOLOGIA FEIXISTA?

Sílvia: No, aquí molts fatxes com ells es diuen, estudien i també parlen català. Els diem fatxes, però estudien.

Òscar: Aquí hi ha diversos grups, uns més espanyolistes, altres més catalanistes (...) Hi ha gent que passa bastant del tema de la ideologia (...) hi ha moments crítics, per exemple quan s'ha de fer la classe de català, hi ha persones espanyolistes que no volen fer l'esforç de parlar en català i llavors hi han moltes tensions amb la professora...

HI HA UNA ACTITUD NEGATIVA I TANCADA RESPECTE A LES LLENGÜES...

Òscar: Sí, en canvi, la professora de castellà mai ha tingut problema, perquè la gent que parla català, el castellà també l'entén.

O SIGUI QUE ELS CATALANS SÓN MÉS RECEPTIUS A LES ALTRES LLENGÜES...

Òscar: Són bilingües i com que el castellà està present a la societat, la gent que viu en una família catalana aprèn català i la gent que viu en una família castellana li costa més. I alguns el parlen i altres s'hi resisteixen.

I CREIEU QUE AQUELLS QUE S'HI RESISTEIXEN ÉS PER QÜESTIONS IDEOLÒGIQUES?

Maria: També es creen tensions quan alguns professors, que els dona igual parlar en català que en castellà, pregunten qui vol o en quina llengua prefereixen que parli, i sempre hi ha tensions, perquè sempre hi ha alguns que volen que es parli castellà i altres català.

Elena: Jo amb això em passa una cosa. Tinc tots els apunts en castellà, els llibres en català, l'examen, les preguntes són en català. Jo clar, tinc els apunts en castellà i les he de respondre en castellà. Jo no sé què fer.(...) Jo abans lo que feia era traduir tots els apunts al català, però és que no puc, va molt ràpid el professor i m'és impossible. I jo crec que si el llibre està en català és perquè aquella assignatura s'ha de donar en català i ells han d'explicar en català. I si diuen preferiu el castellà? Sí, segur que mai no n'aprendran, perquè aquests mestres segur que porten molt de temps en l'ensenyança, però com que mai no han fet l'esforç per parlar el català, el primer anys els costaria, però després ja no.

Damian: Hi ha una gran majoria de catalans que intenten parlar el castellà, però conec gent que mai no parla en castellà... i a la classe de castellà també parlen en català.

AIXÍ HI HA RADICALISMES EN LES DUES BANDES...

Sílvia: Sí, però jo crec que en la banda catalanoparlant n'hi ha molts menys que es neguen a parlar en castellà... que en el bàndol castellanoparlant hi ha molta més gent que es nega a parlar català.

Maria: Perquè hi ha més gent castellanoparlant que no catalanoparlant. Els pares també. Molts pares són d'Andalusia...com deia com va immigrar molta gent d'Andalusia aquí a Catalunya, pels problemes que vam tindre, doncs, jo crec (...) mons pares parlen en castellà sempre, però després quan surto de casa amb les meves companyes i amigues de vegades parlo en castellà, però casi sempre parlem en català. M'esforço, però tampoc tinc un català molt bo.

Elena: Una altra cosa, a classe quan es dicta alguna cosa, pues els que vénen de fora, els nous, a l'hora de copiar sempre ho tradueixen en castellà, perquè per a ells és més fàcil. (...)

Sílvia: Jo crec que això és una mena d'aprenentatge... però per exemple, el Damian quan està copiant els apunts en català, els copia en castellà i aixeca la mà i diu aquesta paraula en castellà com es diu...

HEU PARLAT DE GENT QUE HA VINGUT DE FORA. FA ANYS VA VENIR, COM DÈIEU UNA IMMIGRACIÓ DE LA RESTA DE LA PENÍNSULA... LA MARIA DIU QUE ELS SEUS PARES VAN VENIR I ELLA HA TINGUT GANES DE SER UN MÉS SENSE PERDRE RES...QUÈ DIRÍEU DE LES PERSONES QUE VÉENEN ARA... SI LA LLENGUA DE RECEPCIÓ ÉS EL CASTELLÀ, TINDRAN MÉS DIFICULTAT A APRENDRE CATALÀ...

Sílvia: Jo lo primer que volia dir és això que deia la Maria del pares que van vindre aquí. (...) els mes avis que són de Cuenca, a mi em parlen català, perquè ells van venir aquí i van dir que això era un país nou, una llengua nova i jo trobo molt bé que hagin vingut aquí i s'hagin adaptat tant al país com a la cultura com a la llengua a tot...

Damian: Jo crec que és diferent pares andalusos que ser andalus. Ella ha nascut a Catalunya per això parla català, però si fos que ve ...i no ha anat a l'escola aquí no crec que parlaria català, perquè no tota la gent que ve de fora parla català.

ESTEM PARLANT DE DIFERENTS GENERACIONS? D'AVIS, PARES I GENT QUE HA VINGUT MÉS TARD...

Òscar: Hi ha gent que ha anat a l'escola després que es comencés a fer l'ensenyament en català, que realment aquesta gent entén i sap parlar català, en canvi la gent que va venir als anys 60 o 70, ja de gran, n'hi han molts que l'entenen, però no el saben parlar.

Maria: Però depèn de la persona, si s'acostuma d'hora i té bon aprenentatge... diuen que és més fàcil aprendre les llengües de petit.

Elena: Jo amb això no hi estic d'acord, perquè jo de petita no parlava mai el castellà. Podria dir que vaig aprendre a parlar castellà als sis anys. Vaig anar al País Basc i no entenia el castellà. La meva tieta m'ho traduïa i al cap d'una setmana jo ja sabia parlar castellà. Jo ara no em surt el castellà, però me'n vaig unes setmana o dues fora i torno i el sé parlar a la perfecció.

Sílvia: Es el que diu l'Elena, a la que arribes aquí, si sents parlar el català i tu et veus obligat... el català per comunicar-te d'idioma, l'aprens. (...) però nosaltres aquí ve algú de fora i no l'obliguem. Tampoc se'l pot obligar m'entens? però no el fem parlar català.

AIXI L'ACTITUD QUE HI HA NO AJUDA...

Sílvia: Jo crec que no, la comoditat mai ajuda.

Susana: És el mateix que la Sílvia. Els meus avis eren de fora, d'Andalusia i Saragossa i van vindre aquí i entre ells dos parlen castellà, però als seus fills els hi parlen català.

Elena: Els meus avis també són de fora d'Alacant i no me'n recordo... I ells van venir aquí i no tenien estudis. Si no tens estudis és molt més difícil aprendre una llengua... Ells l'entenen i poden fer l'esforç de parlar-lo i sempre han volgut que els seus fills aprenguin català i parlin català, però ells, amb els seus fills si que els han parlat castellà. I lo que no troben gens bé, persones que els diuen ...si no parles català no ets català. Ells se senten catalans, però és que no poden...

Victòria: Jo penso que lo que ha dit l'Elena tampoc està bé, perquè la meva mare tampoc va tindre estudis i des de que va arribar aquí, d'Andalusia, va començar a parlar en català...

VEIG QUE HI HA MOLT CONSENS...

Damian: El problema és que la professora no volia que vinguin los que pelearian.

VAM QUEDAR QUE ERA ALEATORI...

Sílvia: No, però, llavors vindrien els fatxes i hi ha les baralles...

Damian: ...Però, dos, els que tindrien que haver vingut... els catalans del tot i els castellans del tot...

AIXÍ LA PROFESSORA HA TINGUT POR DE BARALLES...

Sílvia: És que n'hi ha un que, a part que es nega a parlar la llengua, té una mala educació... (...) hi ha molta gent que no respecta... això és el més dolent...hi ha molts que no respecten els altres.

Sílvia: Jo potser tinc un petit rancor de tot lo que és Espanya. Potser perquè pels comentaris que es fan pel govern de Madrid... Ara més que mai em sento orgullosa del govern del país i em sento orgullosa de tenir un govern d'esquerres* que no un de dretes.

Maria: Jo crec que en aquesta edat, la ideologia és marca molt també, o sigui quan ja ets més gran ja passes de tot, no? Però és l'edat que et remarques...

Òscar: Jo tota la vida he parlat català a casa meva. Em sento català... però tampoc em puc excloure de la societat. A vegades amb algunes persones em surt el castellà, perquè estic acostumat a sentir-los en castellà... i em sento català.

QÜESTIONS PSICOLÒGIQUES... LES LLENGÜES NO OCUPEN LLOC...

Susana: Però les ideologies, a part de l'amistat, que també influeixen, també vénen molt pels familiars. El meu pare és molt catalanista, la meva mare també ho és molt i jo ho sóc força i la meva germana també.

I AQUESTA INTOLERÀNCIA I POC RESPECTE PER LA LLENGUA D'AQUÍ... D'ON PROVÉ?

Damian: Per les dues parts, primer dels pares perquè si tu arribes a l'escola de petit i comences a parlar en castellà, et pareixerà millor que parlin en castellà, perquè encara no saps parlar català ...

Susana: Ara vaig a dir una cosa bastant forta. Hi ha gent que agafa la ideologia segons li convé, per exemple: va en un lloc i agafa la ideologia de dir jo sóc fatxa, així seré més popular i tothom em coneixerà més bé. Van a un altre lloc i jo sóc catalanista i així seré més popular i tothom em coneixerà.

Maria: No, tu ets d'una manera i si ets d'una manera, ets d'una manera...

Elena: Hi ha molta gent que s'abstén de dir aquestes coses. Jo per exemple no dic que sóc catalana, catalana o espanyolista, perquè jo crec que per mi és portar-te bé amb tothom.

Elena: Hi ha ple de gent que no sap el que vol, perquè la personalitat no la tens feta i avui és blanc i potser demà serà negre. No pots dir jo seré això i ho seré sempre. I passa una cosa... hi ha gent que potser o tenen la personalitat més dèbil o potser i si no han sigut acceptats.... I si fan unes coses i en aquell grup se senten acceptats fent allò i creient allò, canvien per allò, ja que lo que necessiten és ser acceptats. No sé si em fan més ràbia els fatxes catalans o els altres, perquè tan tancats ...o sigui tancar-se en alguna cosa no és bo ni en l'estil contrari tampoc.

Victòria: Jo crec que (...) es creuen superiors.

Sílvia: Lo que acaba de dir la Victòria... molta gent diu que els que parlen català, aquests no poden ser feixistes, per què no? Hi ha molta gent que parla català i és feixista. Els que són catalans, pel fet de ser catalans es consideren d'esquerres.

Victòria: Molta gent independentista, després per lo que fa o què demostren els seus pensaments, són de feixista.

AIXÒ CREA TENSIONS...

Victòria: No hi han baralles aquí, ens portem tots bé. L'X I L'X , els he vist parlar moltes vegades i són molt diferents. Però abans de la ideologia són persones.

Sílvia: Jo crec que aquí a l'institut encara que no comparteixis les idees amb les persones, no tenim problema.

Òscar: El més important és estar amb bona relació amb tothom per damunt de la ideologia i jo ho trobo perfecte, si s'estan relacionant una persona catalana i castellana i una sigui capaç de parlar una llengua, i l'altra d'entendre, i l'altra sigui capaç de parlar l'altra i l'entengui. Això ho trobo perfecte. Tampoc s'han de reprimir les llengües.

ELS EXPLICO QUÈ OPINEN DE LA SEQÜÈNCIA DE LA PEL·LÍCULA ESMENTADA...

Sílvia : Hi ha molt poca gent que sàpiga que aquí a Espanya no solament és castellà, sinó que també català, euskera, cal més informació.

HEU VIST ALGUNA CAMPANYA RELACIONADA A IMPULSAR L'ÚS DEL CATALÀ? .

Sílvia: Trobo bé la campanya i pot ser un bon pas com el de la campanya "Parla'm en català" que hauria de seguir.

US AGRAEIXO MOLTÍSSIM ...

NOTA:

Per la informació rebuda a l'hora de l'entrevista, es comprova que la professora havia fet una "tria" de persones, per evitar tensions al grup...

Durant les entrevistes hi va haver les eleccions al Govern de la Generalitat, per la qual cosa hi ha referències als dos governs.

IES EL PALAU
4t ESO
Sant Andreu de la Barca

Julia, Rosa, Eva, Alfred, Jordi, José, Serafín

ES DIU QUE ELS JOVES DE LA VOSTRA GENERACIÓ SURTEN DE L'ESCOLA AMB UN BON CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA, PERÒ S'USA POC... QUINES CREIEU QUE SÓN LES CAUSES ? QUINA OPINIÓ EN TENIU?

Julia: Porque sólo lo puedes usar en Catalunya, es más reducido, en cambio el castellano lo puedes utilizar más y hay gente que prefiere el castellano y no el catalán.

Rosa: Aquí en Cataluña hay muchos que no son catalanes de nacimiento que son de Andalucía, por ejemplo, mis padres no saben catalán ni lo hablan ni nada.

Eva: Yo creo que a parte de la extensión del castellano por todos los países (...) que también es causa de Franco, porque antes de Franco se utilizaba más el catalán.

Alfred: I també per la influència d'altres llengües.

Jordi: Es parla més el castellà que el català.

Jose: Jo crec que és la influència que ens donen, perquè jo crec que a casa... a mi per exemple, el pare i la mare em parlen castellà i veig canals que donen a la tele, la majoria són en castellà sols n'hi ha dos en català.

ELS EXPLICO LA SITUACIÓ DE LA PELÍCULA ESMENTADA....COM VEIEU L'ACTUACIÓ D'AQUEST PARE QUE DE SEGUIDA DEMANA QUE LI PARLIN EN ANGLÈS?

Julia: Bien, porque es él el que viene o sea llega a un sitio que lo más lógico es que se adapte él, que no el profesor a él, aunque también es correcto, pero es como cuando vienen los inmigrantes aquí, pues se tienen que adaptar ellos, no nosotros a ellos.

I QUAN DIUS ELS IMMIGRANTS, QUI SÓN?

Julia: árabes.

I QUAN DIEU NOSALTRES, A QUI US REFERIU?

Julia: Los españoles.

DIEU QUE NO ÉS EL PROFESSOR QUE S'HA D'APAPTAR, SINÓ ELS PARES...

Eva: Però, vénen més gent, però els que no s'adapten són els àrabs. Tenen un altre llenguatge. Hi ha gent que ve de fora per exemple, argentins, també els tenim que ajudar una mica...

Jose.: Si tenim 2 llengües, perquè tens que dir-li que no te parli amb la llengua en què ell vol. És una mica de respecte.

ÉS UN PRIVILEGI PODER PARLAR DIFERENTS LLENGÜES? SI PERSONES CATALANOPARLANTS ANESSIN AL SUD A TREBALLAR ...

Rosa: Jo vaig a Andalusia, pero no voy a hablar catalan allí . Yo voy allí y hablo castellano para que me entiendan.

Alfred: Tots els catalans saben parlar el castellà.

ARA FARÉ D'ADVOCAT DEL DIABLE ...ELS CATALANS PARLEN LES DUES LLENGÜES TOTES DUES PROVENEN DEL LLATÍ . AQUÍ A SANT ANDREU HI HA MÉS GENT QUE PARLA CASTELLÀ...PERÒ HI HA GENT QUE PARLA CATALÀ, COM ES DEUEN SENTIR QUAN VE GENT D'ALTRES LLOCS I S'ADONEN QUE LA LLENGUA QUE HAN UTILITZAT SEMPRE NO LA PODEN USAR ...

Alfred: És injust... perquè acabaria extingint el català.

Julia: Millor! Si los andaluces supieran hablar en catalán, vale que vengan y que hablen catalán, pero si no saben ...que aprendan también, pero la lengua oficial de España es el castellano.

Jose: Yo veo mejor que primero aprendan castellano i después el catalán, porque les abre más puertas. Si aprenden castellano les abren las puertas a toda España, porque saben el idioma, en cambio, si saben catalán sólo les abre las puertas en Cataluña y en Valencia y es más reducido. Tienen más posibilidades en hablar castellano.

AIXÍ ÉS MÉS ÚTIL EL CASTELLÀ PERQUÈ OBRE MÉS PORTES?

Rosa: Pero es que los que hablan catalán en su casa también saben hablar castellano. Pero las personas ancianas les cuesta. Si me viene una persona hablando en catalán y si me habla en castellano pues le hablo en castellano,

DIEU DUES COSES INTERESSANTS: ELS AVIS HO TENEN DIFÍCIL I PARLAR EN CASTELLÀ ÉS MÉS ÚTIL... QUINA ERA LA LLENGUA QUE VAU APRENDRE A L'ESCOLA PRIMÀRIA?

Tots: En català.

Rosa: Si estudias una cosa por ejemplo tecnología o naturales y sólo las aprendes en catalán, yo creo que es mejor en castellano porque puedes explicarlo mejor dentro de España.

Eva: Yo sigo pensando que es por culpa de Franco, porque antes de que llegara Franco...

QUINA ÉS LA TEVA LLENGUA?

Eva: català

Jose: La han pillado.

Eva: Perquè abans que arribés Franco es parlava el català. A Catalunya no existia el castellà, per lo que m'ha explicat la meva àvia. I llavors, quan va arribar Franco, va imposar el castellà. I van treure tots el llibres de català, els coros de l'església van tindre que ser en castellà.... Cada vegada que algú parlava en català, el castigaven perquè es tenia que parlar el castellà i des d'aquell moment es va deixar el català. Jo crec que és millor el castellà, perquè més gent el parla.

Julia: És millor parlar el castellà y yo cómo hablando en catalán no me expreso bien ...

Alfred: Si estem a Catalunya s'ha de parlar en catalán.

QUÈ EN PENSEU, D'AIXÒ?

Eva: Si estamos en Catalunya hablamos en catalán y si vamos fuera, pues hablamos en castellano.

Julia: Pero es que Catalunya és de España.

Rosa: Es que Catalunya no es un país independiente, es una región de España. Si fuera un país sí que tendría que hablar catalán, pero es una región de España.

Jose: Les dues llengües estan posada com a llengües oficials. Que ninguna està per sobre de l'altra. Que es parli menys o que es parli més... I estan calificades com iguals, les dugues són oficials a Catalunya.

SEMBLA QUE HI HA DUES POSTURES ...

SI S'HA VINGUT AQUÍ, VAL LA PENA DE SABER PARLAR CATALÀ? QUI L'APRÈN I EL PARLA VOL DIR QUE HA DE RENUNCIAR A PARLAR CASTELLÀ ...

Jose: A vegades confons les llengües, fas catalanismes o castellanismes.

Rosa: Yo hablo catalán, pero a la hora de hablar me cuesta. En mi casa hablo castellano. Yo nunca lo practico en mi casa.

Jose: Yo tampoco.

Julia: Las clases de catalán tendrían que ser optativas, porque, por ejemplo, viene un chino, viene un árabe o lo que sea. Por qué tiene que aprender el catalán? Vale que está aquí, pero...

Alfred: Obligatorio.

Julia: No. Tendría que ser optativa y las clases todas las tendrían que dar en castellano.

Jose: Los profesores tendrían que hablar las dos lenguas. Cada uno que hable la lengua que quiera.

Julia: No, tendrían que hablar todos en castellano.

Alfred: Si tu no sabes catalán y estás en Catalunya y encima ni te hablan en catalán, fijo que no lo aprendes.

Julia: Por eso mismo, tendría que ser optativo.

Serafin: ¿Por qué tiene que ser optativa? Estamos en Catalunya.

Rosa: Si tu te vas a Madrid, allí tienes una asignatura menos. No tienes catalán, pero yo digo ...a la clase de catalán, vale, pero las otras asignaturas se tendría que hablar castellano, porque después sales a fuera y a lo mejor el vocabulario no te lo sabes en castellano.

Eva: A Catalunya en català.

Alfred: Si sempre parlem en castellà, acabarem amb el català.

Julia: Pues mejor!

HI HA DUES POSICIONS OPOSADES... I SI UN INTENTA POSAR-SE A LA PELL DE L'ALTRE? PER A LES PERSONES CATALANOPARLANTS, QUE L'HAN PARLAT SEMPRE... I TENEN EL CATALÀ COM LA SEVA LLENGUA... COM ES PODEN SENTIR?

Jordi: Si no hi ha cap problema entre emissor i receptor que s'entenguin. No hi ha cap problema. Barreja de les dues llengües.

Rosa: Jo he estado en EUA y los chavales hispanos, ellos hablan el inglés perfectamente, pero en sus casas hablan español. Pero casi todos ellos intentan hablar en inglés.

Julia : Pero, aquí está dentro de España.

ALGUNES OPINIONS APUNTEN CAP A LA IDEA QUE A ESPAÑA NOMÉS HI HA UNA LLENGUA... ALTRES OPINIONS CREUEN QUE HI HA PLURALITAT DE LLENGÜES I DE CULTURES, ALTRES, QUE LES LLENGÜES NO TENEN LA MATEIXA IMPORTÀNCIA...

Julia: Es mejor el castellano. Casi todos los canales de TV y radio hablan todos en castellano.

Jose: Eso es mentira.

Alfred: Ya no quedan catalanoparlants.

Jordi: Jo vaig a Tarragona de vacances i casi tothom em parla en català (...) és depenent d'on vius. Aquí hi ha més gent d'altres cultures. A Barcelona hi ha molt més comerç i tenim que relacionar-nos amb el món exterior i com que el castellà s'utilitza més, potser hi ha més gent que parla el castellà.

PERÒ ACABES DE DIR QUE A TARRAGONA...

POTSER AQUESTA ZONA ON VIVIU A DIFERÈNCIA DELS HISPANS QUE VIUEN ALS EUA, QUE S'ADAPTEN A PARLAR ANGLÈS, SENSE RENUNCIAR A LA SEVA LLENGUA ...AQUÍ ELS COSTA MÉS... ÉS PER INFLUÈNCIA DE LA ZONA...

Julia: Aquí se habla castellano, puede ser porque está la capital aquí al lado.

QUINA IDEA TENIU DE LA GENT QUE HA TRIAT VENIR AQUÍ, I ENCARA QUE A CASA ES PARLI EL CASTELLÀ, NO S'ANIMA A PARLAR EL CATALÀ. QUÈ PASSA? POTSER QUE ÉS VIST COM PIJO, ELITISTA, AVORRIT, ES VEU MÉS DIVERTIDA LA CULTURA ANDALUSA...

Jose: Minoritària.

SÍ... PERÒ POTSER PER AIXÒ COM MÉS GENT PARLI...

Jose: El català és més suau.

Julia: Es que el castellano es como más basto. A mi hermana más pequeña, tienen la tendencia de hablarle en catalán. Mi padre... y yo para que aprenda. Es como más dulce, el catalan. No sé, es más suave ...

HI HA ALGUNA RELACIO ENTRE PARLAR CATALÀ O CASTELLÀ AMB LA IDENTIFICACIÓ DE DIFERENTS IDEOLOGIES ...

Tots: Sí.

Alfonso: Els que parlen català són catalufos.

Rosa: Los que en lugar de decir soy español dicen catalan.

Alfred: Si dices catalán ya saben que está en España.

UNA FAMÍLIA QUE HA VINGUT DE FORA, PERÒ HA TRIAT VIURE AQUÍ, SENSE RENUNCIAR A LA SEVA LLENGUA... ES POT SENTIR CATALÀ.

Alfred: Si ets sents català, ja formes part d' Espanya. Si estàs a Catalunya i dius que et sents espanyol, és que no vols ser català.

Julia: Originalment los catalanes, o sea los catalufos, vale no son castellanos. Lo que quieren... yo por ejemplo soy catalana. Soy de Catalunya, tambien hay que reconocerlo, pero es que ellos son catalanes y quieren que Cataluña se independice y eso no es. Generalmente los catalanoparlantes, los lufos, son lo que quieren...

Alfred: Portugal antes era de España. Y nadie les ha querido quitar el idioma, en cambio, en Cataluña les han querido quitar el idioma .

Julia.: Porque un tío fue un capullo y les quiso quitar la Generalidad.

Rosa: Yo conozco una familia que uno no sabe hablar catalán y el otro sí, pues uno le habla en catalán y el otro en castellano, para que sepa las dos lenguas.

Alfred: Hoy en día, si estás en Cataluña tienes que hablar en catalán, porque en la calle te habla todo el mundo en español y si no hablas en casa catalán no vas a aprender catalán.

MOLTES GRÀCIES

IES EUGENI D'ORS
4t ESO
Vilafranca del Penedès

Isabel, Laura, Maria, Ana, Javier, Vicente, Johny

SEMBLA SER QUE HI HA DADES QUE CONFIRMEN QUE LA VOSTRA GENERACIÓ ÉS LA QUE TÉ UN CONEIXEMENT MÉS BO DEL CATALÀ ESCRIT I DE COMPENSIÓ, EN CAVI, L'ÚS SOCIAL DISMINUEIX. PER QUÈ DEU PASSAR AIXÒ?

Ana: La immigració... que els que vénen aquí aprenen abans el castellà que el català, llavors si parles amb ells, els respons en castellà sense donar-te compte.

Isabel: Això és per educació. Per respecte. Si ella et parla en castellà tu li tens que respondre en castellà.

IMMIGRACIÓ, EDUCACIÓ I RESPECTE?

Maria: I el respecte cap a mi?

QUÈ OPINEU D'AIXÒ QUE DIU ELLA? LA GENT QUE PARLA CATALÀ PER RESPECTE PARLA EL CASTELLÀ. I LA MARIA PARLA DEL RESPECTE CAP A ELLA QUE PARLA CATALÀ. QUÈ N'OPINEU D'AIXÒ.

Ana: Però, si vénen aquí tenen que parlar català.

Maria: Això és el respecte. Si jo vaig a una botiga a mi m'agrada que em parlin en català, però si hi ha una persona que parla en castellà, jo li seguiré parlant en català, com a mínim per ajudar-la. Però ella ha de fer l'esforç de dir: tu me l'ensenyes i jo l'aprenc.

Laura: És molt radical això que diu. Si vénen aquí han de parlar català. No, no és tan fàcil. Els meus pares són de fora i els hi va costar entendre català. Perquè jo ara parlo català, perquè ho faig de tota la vida. Ma mare, per exemple, jo sé que l'entén i el parla molt bé, però jo sé que s'expressa millor en castellà i jo li parlo en castellà, com a qualsevol persona gran.

Maria: Però ta mare l'ha après.

Laura: Sí i si el té que parlar, el parla amb qualsevol, però ella com s'expressa millor... a ella li agrada que la gent li parli en castellà.

Maria: Al Mercadona, la gent no pot entendre llauna de tomàquet, lata de tomate? No varia gaire.

LAURA, ELS TEUS PARES NO SÓN D'AQUÍ. SI TOTHOM T'HAGUÉS PARLAT EN CASTELLÀ PER RESPECTE, SEGONS S'HA DIT, TU ARA PARLARIES EL CATALÀ TAN BÉ COM EL PARLES? QUÈ CREIEU?

Tots: No.

AQUESTA QÜESTIÓ QUE HA SORTIT SOBRE EL RESPECTE DES DE DIFERENTS PUNTS DE VISTA. COM HO VEIEU, VOSALTRES?

Isabel: Malament, perquè si vas a un lloc, tu tens que parlar l'idioma que parlen allà. Bueno tu el tens que aprendre i després, parlar la llengua que parlen allà.

Javier: No és tan fàcil. Aquí hi ha dues llengües oficials, també aquí és el castellà i el català.

Isabel: Sí, aquí, la majoria de gent parla català.

Javier: Aquí a Vilafranca.

Laura: Vas a Hospitalet i... és que és això, els immigrants que vénen han de parlar, vale han de parlar la llengua d'aquí. Jo ho trobo molt bé, perquè així no es perd la llengua, però no és tan fàcil. Molts vénen a buscar feina i no tenen temps per anar a cap lloc que les hi ensenyin, ni tenen accés. Tindrien de tenir ajudes...

Maria: N'hi han eh? El "Via fora", al bar que hi ha al costat de ...allà. Fem xerrades cada dia i hi han gent immigrant i de tot arreu del món.

Laura: Però hi ha molta gent que no té temps. Pensa que tenen la família fora, que tenen més d'un treball o ara un, ara l'altre. No tenen temps d'anar a aprendre llengües.

PARLEU D'AJUDES I TEMPS. REPRESENTA UN ESFORÇ EXTRA. SI LA GENT ES TROBÉS QUE TOTHOM QUE ELS ENVOLTA EL PARLA, L'APRENDRIEN D'UNA MANERA MOLT MÉS NATURAL I FÀCIL...

Johny: Sí. La majoria d'aprendre català l'he après gràcies a la gent que el parlava. L'he començat a entendre gràcies a la gent que parlava català i, a vegades, dient que m'expliqui una mica en castellà.

HI HA , POTSER, GENT QUE NO HO VEU AIXÍ?

Laura: Sí. Tu te'n vas a Hospitalet i tu parles en català i la gent et mira i diu: me lo repite?. T'entenen, però no volen entendre'l.

Jose. Jo vivia a l'Hospitalet i tot era en castellà i a l'escola també.

QUINA OPCIO HURIEN DE PRENDRE ELS QUE VENEN DE FORA I ELS QUE VIUEN AQUÍ, HAGIN NASCUT A CATALUNYA O NO. QUÈ EN PENSEU?

Laura: S'hauria d'intentar ensenyar, però amb respecte i dir que m'entens? Vols que t'ho expliqui? I també l'ha de voler aprendre.

PER QUINES QÜESTIONS CREIUE VOSALTRES QUE HI HA NOIS I NOIS QUE ES RESITEIXEN A ENTENDRE AQUEST FET DE LA PLURALITAT I EL RESPECTE ... I NO VALOREN AQUEST FET DE LA LLENGUA. A QUÈ HO ATRIBUIU?

Laura: Per les tribus urbanes. O sigui que hi ha els punkos i els pelats i xoquen. Uns en català i altres en castellà.

I ELS PUNKOS QUI SÓN ?

Laura: Els que parlen català, però hi ha gent normal que parla català eh? Més que res són aquests extrems. Hi ha gent que no vol parlar català: són pelats. Hi ha gent que no vol parlar castellà: són punkos.

HI HA IDEOLOGIES?

Laura: I la part de pelats conservadors. Uns viva España, viva Franco i viva todo lo espanyol i els altres són visca la terra lliure .

Maria. És que a Catalunya és complicat. Pensa que hi ha una cultura diferent. Volen la independència... la independència no ho és tot. Hi ha una llengua diferent. Una cultura diferent. No m'estranya que hi hagin problemes, encara n'hi han pocs.

COM ES POT LLIMAR TOT AIXÒ? EL FET DE PARLAR UNA LLENGUA O UNA ALTRA ENTRE EL JOVES RESPON A IDEOLOGIES... AQUÍ A VILAFRANCA...PUNKOS O PELATS...

Jose: La gent jove, sí.

AQUESTES TRIBUS, QUÈ ES CONSIDEREN QUAN DIUEN, NOSALTRES .

Ana: Espanyols, espanyolistes.

SEMBLA QUE PARLEU DE DRETES I ESQUERRES I PER VOSALTRES VAN LLIGADES A LA LLENGUA.

Maria: Home un PP parlant català poc ho veiem, i un d'E.R. parlant castellà, no. Jo diria que no...

FARÉ D'ADVOCAT DEL DIABLE.... SEMBLA PEL QUE DIEU QUE ELS CATALANS SÓN MÉS D'ESQUERRES I ELS CASTELLANS SÓN MÉS CONSERVADORS...

Laura: Els més radicals... Llavors hi ha una gent que tira cap a una banda, una mica, i la gent que tira cap a l'altra i la gent normal. Jo em considero normal, perquè jo vaig amb la gent de l'institut. Jo parlo en català, molt bé, i amb els altres, si em parlen castellà jo els parlo castellà, però les meves idees no les treu ningú. Jo sóc lliure.

Maria: A mi mai no m'han obligat a parlar castellà. Per respecte, si una persona no m'entén, li parlaré en castellà, però el català és la que em surt i és la meva llengua.

Vicente: La meva llengua... a casa sempre parlo en castellà i aquí tot el dia parlo en català. És cultura aprendre més idiomes.

Maria: Jo no he dit que fos dolent, Jo dic que la meva llengua és català.

TOTHOM TÉ L'ACTITUD DEL VICENTE?

EXPLICO QUÈ EN PENSEN DE LA SEQÜÈNCIA DE LA PEL·LÍCULA " LAS MUJERES DE VERDAD TIENEN CURVAS".

Tots: Molt bé, perquè s'ha integrat molt bé.

LA REACCIO D'AQUEST PARE ES DÓNA AQUÍ? . HI HA LLOCS QUE AIXÒ NO PASSA. A D'ALTRES ENTREVISTES, HE TROBAT POSICIONS DIFERENTS... NEGATIVA ...AIXÒ VOL DIR RENUNCIAR A LA PROPIA LLENGUA I IDENTITAT?

Isabel: No, perquè jo sóc de Colòmbia i m'he integrat a altres llocs. Primer he estat a Suècia. Ara he vingut aquí. Sempre et tens que integrar al lloc que vagis. Això no vol dir que estiguis renunciant al que tu ets. Jo considero que cada país té el seu idioma, la seva cultura i també el té dividit , per exemple aquí és Espanya, el català, el basc... hi ha molts idiomes i et tens que integrar tu, no ells a tu.

QUÈ HI DIRÍEU A AIXÒ?

Tots: (Tots fan el gest d'estar-hi d'acord).

HI HA GENT, PERÒ, QUE NO PENSA AIXÍ? QUÈ EN SABEU?

Laura: És que parlo molt, ... sé per què, jo vaig amb gent així, vale. Però jo que sé... aquesta gent el que vol més que res és ser acceptat per la resta de la gent. llavors què... Aquest tipus de gent, els pelats per exemple, es creuen superiors a tothom, i què passa? Els nens que fan segon, que volen ser acceptats, què fan? comencen a parlar en castellà. Després ja amb la xuleria i es creuen superiors i els grans els hi fan cas.

LES LLENGÜES NO OCUPEN LLOC... HI HA ALTRES JOVES, DE CENTRES ON HE ANAT, QUE TENIEN OPINIONS MOLT DIFERENTS... (S'expliquen altres actituds observades a altres centres).

Maria: O la incultura.

Laura: No. No és això, perquè hi pot haver un altre que no pensi igual que tu i també tingui el seu coco i les seves raons.

Maria: Sí, però, jo no pensaré que el català és millor que el castellà, al revés jo tinc dues llengües. Jo per respecte a l'altra gent les he de saber parlar totes dues.

Laura: Ja, però, ell pot pensar que els que són catalanistes... i així, és per la incultura. Ell pot pensar el mateix que tu.

TENIU ALGUNA EXPERIÈNCIA D'AQUEST TEMA? QUÈ PENSEU D'IDEOLOGIES SÍMBOLS...

Maria: Els signes els porten els dèbils, ells mateixos per reafirmar-se. Jo crec que si tens la teva ideologia, si la tens no l'has de demostrar a ningú. Jo crec que aquests signes són per reafirmar-se.

Laura: La gent et mira com vas vestit i et fica en una banda o l'altra. És que és això dels bàndols. A mi, per exemple, m'agrada vestir-me d'una manera i em diuen que sóc d'una banda, però és que a mi tant me fa perquè... jo les meves idees són meves i no les expresso amb la roba i és el mateix que els signes. Els signes se'ls posen per què? per això. Jo sóc així i que ho sàpigues. Els més radicals són els que porten símbols.

Maria: Jo crec que és per reafirmar. Jo conec gent que primer era un pijo, va passar a ser un pelat i ara és un super punko skin head ...

Laura: I sempre ha anat amb els signes. Primer amb el signe nazi, ara amb el signe nazi fatxa, ara amb l'estelada. D'un extrem a l'altre, total eh? En realitat és una persona que no té personalitat.

LA TEVA EXPERIÈNCIA... HAS ESTAT A MOLT LLOCS COM HO HAS VISCUT?

Isabel: Primer m'he sentit una mica així... una mica marginada perquè no sabia l'idioma, però com no sabia què deien... però al final, quan vaig aprendre, ja pots parlar amb els altres i t'integres. Això és el que tens que fer integrar-te tu ...però, això és una cosa d'incultura. No sempre seran joves... i tindran que tenir una cultura i un treball...

COM VEIEU EL FUTUR D'AQUESTS NOIS I NOIES? PER UNA BANDA SEMBLA QUE HI HA LES PERSONES QUE ENTENEN AQUESTA PROBLEMÀTICA, COM VOSALTRES I QUE NINGÚ HA DE RENUNCIAR A RES. HI HA GENT QUE NO FA AQUEST ESFORÇ... DIEU QUE ÉS UNA QÜESTIÓ IDEOLÒGICA I DE TRIBUS URBANES. HI HA, PERÒ, ALTRES MOTIUS... PER EXEMPLE, AL BAIX LLOBREGAT HI HA NOIS I NOIES QUE NO SÓN DE TRIBUS URBANES I NO OPINEN IGUAL...

Maria: Obrint-se . No és tan complicat. Si no entén el català li parlaré en castellà, però si aquesta persona té ganes d'aprendre el català, a mi no em sap greu ensenyar-li...

QUÈ PROPOSARÍEU DE FER PER AJUDAR LES PERSONES QUE HAN TRIAT DE VIURE A CATALUNYA...I S'ANIMIN A PARLAR LA LLENGUA ...

Ana: Fent campanyes.

Jose: Hi ha gent que ja és gran quan ve i llavors, la gent gran si no ho senten i això, no se n'adonen i ja estan bé en castellà. No els hi cal aprendre el català, però si fan campanyes d'això... d'aprendre el català...

Vicente: Els grans que vénen de fora....Ma mare no va aprendre pas d'anar a escola, amb el tracte de cada dia i no a l'escola...El meu pare va arribar i no sap parlar català, perquè no vol...

Isabel: Les persones d'un altre país... i no el necessiten. N'hi ha que pensen que per què aprendre el català? Però el tenen que aprendre igualment, és una cosa de cultura.

Maria: Jo crec que el problema està a les escoles, perquè moltes vegades a les escoles és tan patètic, per no dir penós, que arribi un immigrant de fora ...no els hi donin ni opció a aprendre'l... només mà d'obra barata... Es té que començar des de baix, a l'escola perquè pugin les generacions bé. Jo entenc que a una persona gran li costi d'aprendre'l...

Laura: Jo crec que és cosa personal, perquè si vas a un xulo d'aquests que diu: jo no parlo castellà per re del món. O jo no parlo català perquè no em dona la gana. Per moltes campanyes, professor...que el director . Si ell no vol, no canvia.

AGRAÏMENTS

IES MILÀ I FONTANALS
4t ESO
Vilafranca del Penedès

Salvador, Enrique , Juan, Míriam, Maribel, Marga, Joan.

SEMBLA SER QUE HI HA DADES QUE CONFIRMEN QUE LA VOSTRA GENERACIÓ ÉS LA QUE TÉ UN CONEIXEMENT MÉS BO DEL CATALÀ ESCRIT I DE COMPRENSIÓ, EN CAVI, L'ÚS SOCIAL DISMINUEIX . PER QUÈ DEU PASSAR AIXÒ?

Joan: Es una influència dels demés. La majoria, almenys en aquest institut, parla en castellà i tu has de parlar en castellà també.

Enrique: La majoria de persones catalanoparlants, primer s'acostumen a parlar en castellà amb una persona que vingui d'un altre lloc i després ja no parlen català. No s'acostumen mai.

HEU PARLAT D'NFLUÈNCIA I RUTINA. HI HA, PERÒ, MÉS CAUSES, PER EXEMPLE IDEOLOGIES, MODES... GRUPS?

Míriam : Que cada uno hable lo que quiera. Los que hablen castellano van a ser más que los que hablen catalán.

Joan: Tot som iguals, no? i hem de parlar amb l'idioma que entenem i que vulguem.

Salvador: Que hi ha gent que es fica en grups, perquè creuen en una ideologia tots igual i parlen el que els agrada més. Si creuen que Catalunya és millor, parlen en català entre ells, si creuen que Espanya és millor, pues parlen castellà .

Veus: Yo creu que no ./ Jo tampoc...

Salvador: Bueno yo digo los grupos...

Joan: Jo crec que els que ens han educat en català i parlem en català...

Míriam: Y a quien le han educado en castellano habla en castellano.

Joan: clar ...

Maribel: Doncs que ells tenen raó, perquè cadascú com que a casa seva parla d'una manera, doncs a fora també.

Marga: Sí, es según como te educan.

Juan: A mi me da igual.

EN QUINA LLENGUA PARLES NORMALMENT?

Juan: En castellano.

ELS EXPLICO LA SEQÜÈNCIA DE LA PEL·LÍCULA "LAS MUJERES DE VERDAD TIENEN CURVAS"...

Enrique: Depèn molt de la persona de si es vol adaptar o no es vol adaptar i aprendre l'idioma. Jo crec que és millor quan vas a un país nou, que no coneixes, adaptar-te a les seves costums, a tot, i serà millor per la seva integració.